

STĚPÁNSKA 35, Ma: 5-6/1991

O vyvrcholení divadelního týdne, uspořádaného Francouzským institutem v rámci 7. divadelního quadrienále v Praze (od 10. do 30. června v Paláci kultury), se postará Paul-Louis Mignon a Francouzské divadelní středisko. Zatímco Louis Bercut, Patrice Cauchetier a Alain Chambon budou uvedeni (podobně jako zvláštní pocta Peteru Brookovi) ve scénografické sekci, Bernard Jaunay předstoupí s několika příspěvky k přehledu divadelní architektury ve Francii v 90. letech: jde o víceúčelové sály, polyvalentní divácké prostory, obnovu starých zařízení a o nová divadla (Nice, Rennes, Paříž, Lyon, Montpellier). Jedenáct architektů zde nabídne pohled na svá díla. Paul-Louis Mignon bude hovořit o svém hledání na poli scénografie.

Point d'orgue de cette semaine théâtrale organisée par l'Institut Français, la 7ème Quadriennale de Théâtre de Prague dont la participation française a été confiée à Paul-Louis Mignon et au Centre Français du Théâtre (10 au 30 juin au Palais de la Culture). Tandis que les travaux de Louis Bercut, Patrice Cauchetier et d'Alain Chambon ainsi qu'un hommage spécial à Peter Brook seront présentés dans la section scénographie, quelques pans du panorama de l'architecture théâtrale en France dans les années 90 seront proposés par Bernard Jaunay: salles polyvalentes, lieux de spectacles pluridisciplinaires, réhabilitations d'anciens équipements, nouveaux théâtres (Nice, Rennes, Paris, Lyon, Montpellier, etc). Onze architectes offriront ainsi une vision de leurs réalisations. Paul-Louis Mignon s'exprime de son côté sur les recherches en matière scénographique.

Scénografie, dekorace . . . Scénographie, décor . . .

Ten první pojem se rozhodně hodí ke zde představovaným umělcům. Spíše než o dekoraci usilují o vytváření, organizování prostoru, totiž prostoru jeviště. V tomto směru jsou představení významná a významného směru tohoto století, který značně ovlivňuje dnešní francouzské divadlo.

Přítomnost Petera BROOKA a výsledků jeho hledání v Mezinárodním středisku divadelní tvorby, založeném v r. 1974, má sílu manifestu. Jakožto mezinárodně uznávaný režisér pocítoval potřebu zpochybnit divadelní umění, promyslet ho jinak, dospět k jeho kořenům, a to v době, kdy režie okázale potvrzovala svou autoritu. Vyprázdnil skořápku jednoho zašlého pařížského kukátkového divadla, Les Bouffes du Nord, ponechal v něm jen zdi se stopami zasle malby a stupňovitá sedadla vzadu v přízemí hlediště a snažil se nalézt ducha a poetickou hodnotu nejprostších prostředků, které v začátcích spojovaly herce a diváky na náměstích a nábvších, kde se provozovalo divadlo. Právě tuto základní scénografii představují vystavené dokumenty.

Alain CHAMBON vyžaduje naprostou volnost při vymezení prostoru, jeho objemu, jeho rukopisu, jeho spádů, které někdy ovlivňují i diváka samotného a samozřejmě ovlivňují hru herců. Vyrazuje si možnost překvapení proměnami, kterým případně podřizuje stavbu scény a snaží se svou vidinou sdělit pohyb, který povznáší dynamiku díla.

Louis BERECUT s oblibou rozvíjí dekorace na hranici trojrozměrnosti jeviště v maximální míře, jež mu rámec divadla umožňuje. A tak vytváří nejen proporčnost, ale i poměr sil mezi lidskou bytostí a jejím prostředím. I když tam postavy mají značnou možnost pohybu, podléhají jakémusi uzavření v dramatické poetice, kterou zprostředkovává výprava.

Ve francouzské scénografii, kde klasický repertoár zaujímá stále větší místo, má tvůrce kostýmů Patrice CAUCHETIER talent zachytit dobové styly. Aniž by propádl rekonstrukci či napodobeninám, aniž by usiloval o modernizace, daří se mu invencí a představivostí kresby a barev jemně zajistit přechod z minulosti do naší přítomnosti, sladit ducha a formu klasična s výtvornou citlivostí dneška.

Paul-Louis MIGNON

Le premier terme convient assurément aux artistes réunis ici. Ils ont moins le souci de décorer que de créer, d'organiser un espace, celui de la scène. En ce sens, ils illustrent une direction originale, majeure, de ce siècle, et qui semble marquer fortement le théâtre français d'aujourd'hui.

La présence de Peter BROOK, de ses recherches au Centre international de créations théâtrales, fondé en 1974, a valeur de manifeste. Metteur en scène consacré internationalement, il a éprouvé le besoin, en un temps où la mise en scène affirmait, avec faste, ses prestiges, de remettre en question l'art du théâtre, de le repenser en remontant à ses sources. Vidant la coque de scène d'un théâtre parisien à l'italienne désuet, Les Bouffes du Nord, ne gardant que les murs avec leurs traces de peinture défraîchie, de plain-pied avec les gradins disposés au fond de l'orchestre, il a entrepris de retrouver l'esprit, la vertu poétique des moyens les plus simples, qui unissaient, aux origines, acteurs et spectateurs sur la place publique, villageoise, où la fête du théâtre s'ordonnait.

Alain CHAMBON réclame une pleine liberté pour définir l'espace, ses volumes, son graphisme, ses pentes, qui affectent parfois le spectateur lui-même cependant qu'elles influent sur le jeu des comédiens. Il se réserve la possibilité de surprises par les transformations auxquelles, éventuellement, il soumet la construction et cherche à communiquer, par la vision, un mouvement qui tend à exalter la dynamique de l'oeuvre.

Louis BERECUT déploie volontiers le décor aux limites des trois dimensions de la scène avec autant d'ampleur que le cadre du théâtre le permet. Il établit ainsi un rapport, non seulement de proportion, mais de force, entre l'être humain et son environnement. Le personnage, même s'il peut s'y mouvoir largement, subit une forme d'enfermement du poème dramatique que le décor rend sensible.

Dans les espaces de la scénographie française, où le répertoire classique occupe une place toujours plus grande, Patrice CAUCHETIER, créateur de costumes, a le talent d'inscrire les styles d'époque. Sans jamais prêter à la reconstitution ou au pastiche, sans rechercher une modernisation, il réussit, par l'invention et la fantaisie de son dessin, de ses couleurs, à assurer subtilement le passage du passé à notre présent, à accorder l'esprit et la forme du classique à la sensibilité plastique d'aujourd'hui.

Paul-Louis MIGNON

jouer est un jeu - hrát to je hra

PETER BROOK